

Verkennend natuuronderzoek locatie Zuiderparkweg Den Bosch

Onderzoek naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden

Datum: 06-06-2017

Auteur: A. Tuitert

Opdrachtgever: Aveco de Bondt

Rapportnummer: AT/2017/06.06

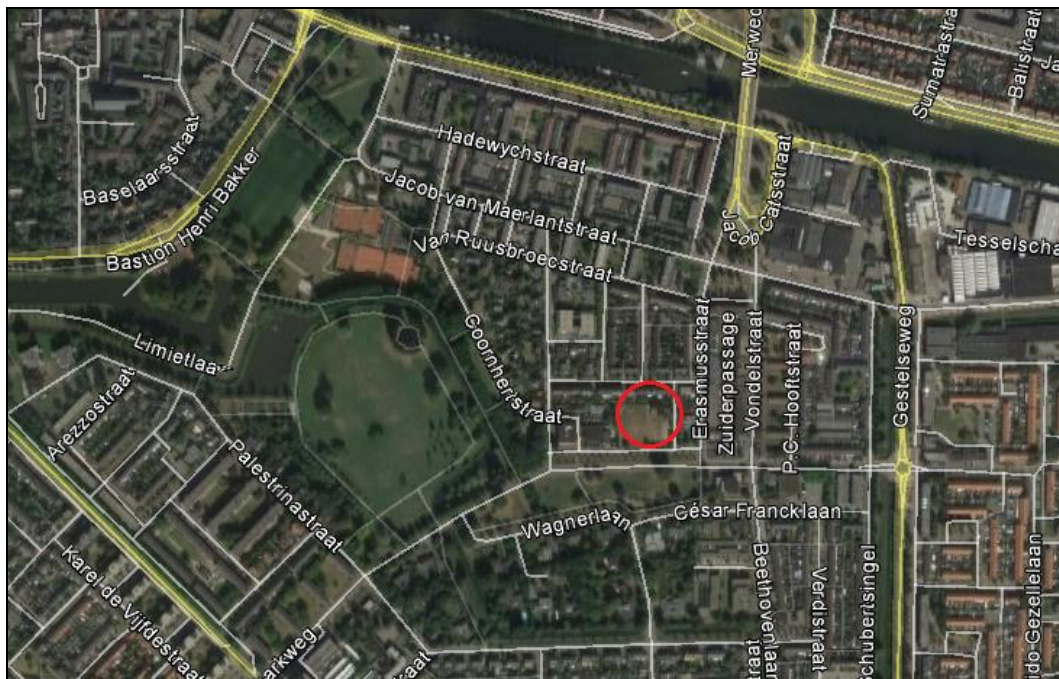
Versie: D1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor een terrein dat is gelegen op de kruising van de Zuiderparkweg met de Henric Spiegelstraat in De Bosch bestaan herontwikkelingsplannen. Het terrein ligt grotendeels braak en is ingezaaid met een bloemenmengsel voor vlinders, bijen en andere insecten. Op het terrein zijn tevens twee garageboxen aanwezig en staat een woning (Henric Spiegelstraat 4). Tevens is een halfverhard parkeerterrein aanwezig. In opdracht van Aveco de Bondt is op deze locatie een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om potentieel aanwezige beschermde natuurwaarden en mogelijke effecten daarop in beeld te brengen. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van het verkennend natuuronderzoek.

Figuur 1.1-1: Ligging plangebied (rood omcirkeld).

Figuur 1.1-2: Braakliggend terrein plangebied met op de achtergrond de twee garageboxen.

Figuur 1.1-3: Woning Henric Spieghelstraat 4.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de wet- en regelgeving voor natuur worden overtreden ten aanzien van beschermde soorten of gebieden. Indien sprake is van effecten op beschermde soorten, dan is voor de ingreep mogelijk een ont-heffing vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Indien sprake is van effecten op beschermde gebieden, dan is voor de ingreep mogelijk een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming vereist.

2 Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Ten aanzien van Natura 2000 zijn er beperkte wijzigingen in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalt. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer aan de orde.

In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

2.2 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbe-
palingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wn een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

2.3 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN/EHS in Noord-Brabant zijn opgenomen in de vigerende Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant.

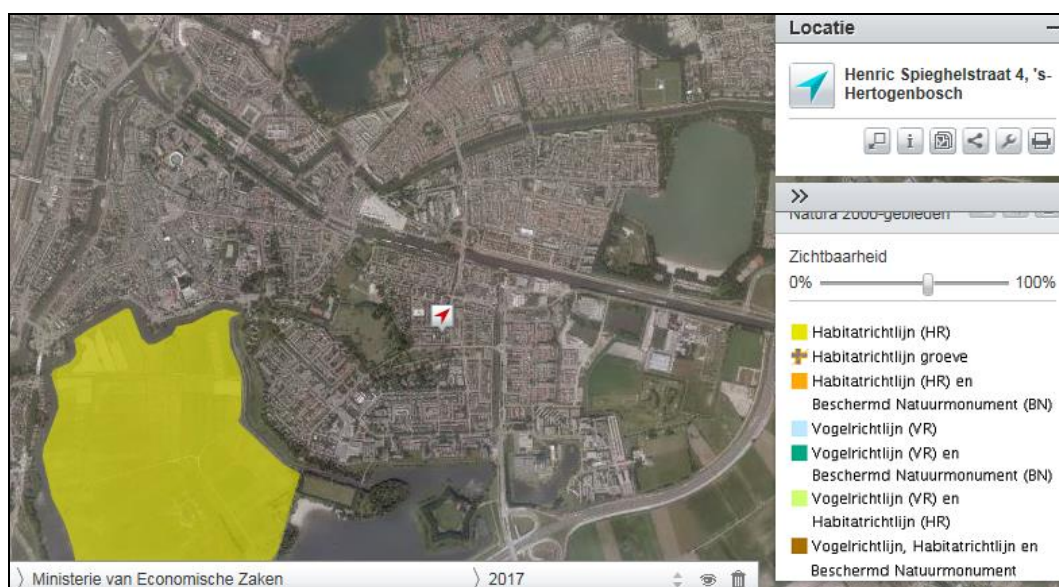
3 Bureauonderzoek

3.1 Werkwijze

Op basis van bestaande inventarisatiegegevens is een bureauonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde gebieden en/of soorten in (de omgeving van) het plangebied. Hiervoor zijn o.a. verspreidingsatlassen gebruikt en digitale media als www.waarneming.nl en www.telmeel.nl. Aan de hand van deze bureaustudie is een inschatting gemaakt van welke beschermde gebieden en/of soorten er mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

3.2 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek op ca. 1 km afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 5 km) van het plangebied.

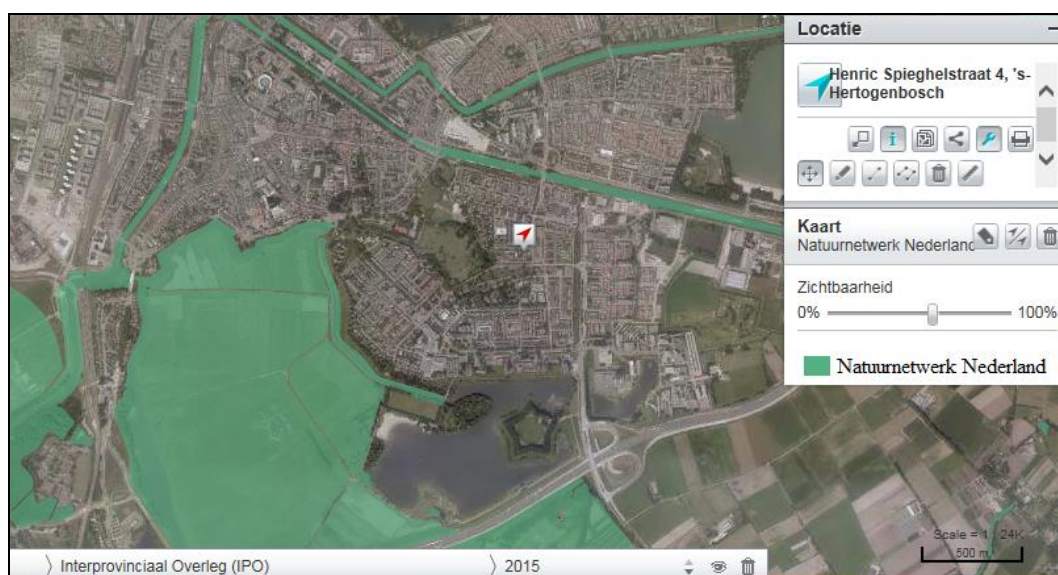
Figuur 3.2: Ligging Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied (rode pijl). Bron: Atlas Leefomgeving IPO.

Het plangebied ligt in het (binnen)stedelijk gebied van Den Bosch en is niet zichtbaar vanuit het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Van optische verstoring van soorten in omliggende Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het plangebied in het stedelijk gebied van Den Bosch (afscherming door tussenliggende bebouwing en begroeiing) en de beperkte impact van de ingreep (reguliere sloop- en bouwwerkzaamheden), kan een significante verstoring van soorten in het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en andere omliggende Natura 2000-gebieden door licht en geluid of andere storingsfactoren worden uitgesloten. Significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

3.3 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). De dichtstbijzijnde NNB-gebieden zijn enkele grotere watergangen op ca. 300 en 900 meter afstand van het plangebied. Ten (zuid)westen van het plangebied ligt het NNB-gebied Bossche Broek op ca. 1 km afstand van het plangebied. Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van NNB ligt, is van oppervlakteverlies geen sprake. Het beleid ten aan-

zien van het NNB van de provincie Noord-Brabant kent echter tevens een bepaling ten aanzien van externe werking (exclusief stoffen die zich verspreiden door de lucht, zoals stikstofdepositie). Gelet op de ligging van het plangebied in het stedelijk gebied van Den Bosch en het ontbreken van een ecologische relatie van het plangebied met omliggende NNB-gebieden, kunnen externe effecten als gevolg van barrièrewerking of versnippering worden uitgesloten. Verstoring van omliggende NNB-gebieden is eveneens niet aan de orde. Het plangebied ligt op ruime afstand van NNB-gebieden en in het stedelijk gebied van Den Bosch. In het plangebied vinden reguliere sloop- en bouwwerkzaamheden plaats die gelet op de ligging van het plangebied niet zichtbaar of hoorbaar zullen zijn in omliggende NNB-gebieden. Van een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB is derhalve geen sprake. Nadere toetsing aan de bepalingen uit de vigerende Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant ten aanzien van NNB is niet noodzakelijk.

Figuur 3.3: Ligging NNB (groen gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rode pijl). Bron: Atlas Leefomgeving IPO.

3.4 Beschermde soorten

In de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn slechts 5 waarnemingen van soorten bekend uit het plangebied. Het betreft de vlindersoorten boomblauwtje en bont zand-oogje (beide niet beschermd) en de vogelsoorten ooievaar en slechtvalk (beide overvliegend) en tapuit (foeragerend). In de wijdere omgeving (stedelijk gebied Den Bosch) zijn diverse beschermde soorten van stedelijk gebied zoals gierzwaluw, huismus, slechtvalk, sperwer, verschillende vleermuissoorten eekhoorn en egel waargenomen.

4 Verkennd veldbezoek

4.1 Werkwijze

Op 21 april 2017 heeft een verkennend veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden. Op basis van een expertoordeel is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten en habitatkenmerken in het plangebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het plangebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

4.2 Flora

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde plantensoorten bekend uit het plangebied. Het plangebied ligt in het (binnen)stedelijk gebied van Den Bosch en heeft derhalve een beperkte waarde voor vaatplanten. Er zijn tijdens de veldbezoeken geen beschermde soorten muurplanten aangetroffen op de gevels van de bebouwing. Op het braakliggend terrein zijn ook geen beschermde plantensoorten aanwezig. Het terrein is ingezaaid met een bloemenmengel als voedselbron voor bijen, vlinders en andere soorten insecten. Nader onderzoek naar beschermde planten of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.3 Vogels

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele algemeen voorkomende zangvogels aangetroffen in het plangebied. Er zijn geen vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zoals roofvogels, uilen, gierzwaluw of huismus aangetroffen. De bebouwing is ongeschikt als nestplaats voor soorten als huismus en gierzwaluw vanwege het ontbreken van een hellend pannendak of andere toegankelijke dakconstructies. In de bomen rondom de woning zijn geen nesten aangetroffen van roofvogels of uilen. Deze worden ook niet verwacht op een dergelijke locatie in het stedelijk gebied van Den Bosch. Nader veldonderzoek of het aanvragen van een ontheffing is derhalve niet aan de orde.

In de begroeiing rondom de woning kunnen wel diverse soorten zangvogels broeden. Nesten van deze soorten zijn alleen beschermd wanneer ze gedurende het broedseizoen in gebruik zijn. Gedurende het broedseizoen dat globaal loopt van half maart tot begin augustus dient voorkomen te worden dat in gebruik zijnde nesten van vogels worden aangetast. Dit kan door begroeiing buiten het broedseizoen te verwijderen.

4.4 Zoogdieren

4.4.1 Vleermuizen

De te slopen bebouwing is overwegend ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege het ontbreken van een toegankelijke dakconstructie. Op een aantal plekken in de gevels zijn echter open stootvoegen aanwezig die toegang geven tot de achtergelegen spouw van de woning. De open stootvoegen zijn te klein voor grotere soorten zoals laatvlieger, maar aanwezigheid van gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis kan niet op voorhand worden uitgesloten. Aan de woning hangen ook enkele vleermuiskasten waarin vleermuizen kunnen verblijven. Aan de hand van aanvullend vleermuisonderzoek dient vastgesteld te worden of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de woning in het plangebied. In de garageboxen en bomen op het terrein zijn geen voor vleermuizen geschikte ruimtes aangetroffen.

In het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen aanwezig en bevinden zich geen lijnvormige landschapselementen die door vleermuizen als vliegroute gebruikt kunnen worden.

Figuur 4.4.1: Open stootvoegen in de gevels van de woning en een vleermuiskast aan de gevels van de woning.

4.4.2 Overige zoogdiersoorten

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen (sporen van) andere zoogdiersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied is ook slechts beperkt geschikt voor overige zoogdiersoorten. In de begroeiing rondom de bebouwing kan de egel (andere beschermde soort) foerageren en kunnen enkele algemeen voorkomende muizensoorten voorkomen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaardere beschermde overige zoogdiersoorten zoals eekhoorn, das en boomarter zijn niet in het plangebied aanwezig.

Voor de andere beschermde soorten egel en algemeen voorkomende muizensoorten (art. 3.10 Wn) geldt een provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wn bij ruimtelijke ingrepen. Nader onderzoek naar overige zoogdiersoorten of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.5 Vissen, amfibieën en reptielen

In het plangebied is geen geschikte biotoop aanwezig voor beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen. Er is geen oppervlaktewater aanwezig wat kan dienen als leefgebied en/of voortplantingsplaats en geen begroeiing die geschikt is als overwinteringshabitat in de omgeving van geschikt voortplantingswater. Nader onderzoek naar vissen, amfibieën en reptielen of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.6 Ongewervelden

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikte biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten. Nader onderzoek naar ongewervelden of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde. Wel kunnen diverse niet-beschermde soorten dagvlinders en andere insecten van stedelijk gebied foerageren op de bloemen die op het terrein zijn aangeplant.

5 Conclusie

5.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De voorgenomen herontwikkeling van het plangebied leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.2 Wet natuurbescherming; soortenbescherming

Het plangebied vormt in beperkte mate geschikt leefgebied de algemeen voorkomende zoogdiersoorten zoals de egel. Het betreft een andere beschermde soort (art. 3.10 Wn), waarvoor een provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming geldt. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

De woning binnen het plangebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De woning heeft enkele open stootvoegen die toegang bieden tot de spouw van het gebouw en aan de gevels van de woning hangen enkele (kleine) vleermuiskasten. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning kan niet op voorhand worden uitgesloten en dient nader onderzocht te worden. Indien vleermuizen worden aangetroffen, dan is een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk en dient sloop plaats te vinden buiten de kwetsbare periode(s) behorend bij de aangetroffen functie(s). Aanwezigheid van voortplantings- of rustplaatsen van andere zwaarder beschermde soorten of nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermd nest zijn niet in het plangebied aanwezig.

In de begroeiing rondom de bebouwing kunnen wel algemeen voorkomende zangvogels broeden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen dient voorkomen te worden, bijvoorbeeld door te werken buiten het broedseizoen op plaatsen waar vogels kunnen broeden.

5.3 Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen herontwikkeling van het plangebied leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de vigerende Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant ten aanzien van het Natuurnetwerk Brabant. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.